

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący)
SSN Jerzy Grubba
SSN Waldemar Płóciennik (sprawozdawca)

w sprawie **D. C.**

o wydanie wyroku łącznego,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 18 grudnia 2024 r.,

kasacji, wniesionej Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,

od wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku

z dnia 23 października 2023 r., sygn. akt II K 974/23,

**uchyla rozstrzygnięcie o karze łącznej z pkt II zaskarżonego
wyroku i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu
Gdańsk – Południe w Gdańsku do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

Jerzy Grubba

Andrzej Tomczyk

Waldemar Płóciennik

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 23 października 2023 r., sygn. akt II K 974/23, Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku ustalił, że D. C. został skazany wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 1 marca 2022 r. w sprawie II K 2624/21, prawomocnym w dniu 23 marca 2022 r., za przestępstwo z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. popełnione w dniu 3 lipca 2021 r., na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie; postanowieniem Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 9 grudnia 2022 r. zamienioną na karę zastępczą pozbawienia wolności;
2. Sądu Rejonowego w Mogilnie z dnia 15 marca 2022 roku w sprawie II K 370/21, prawomocnym z dniem 31 marca 2022 r., za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. popełnione w dniu 5 lipca 2021 r., na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie; postanowieniem Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 25 sierpnia 2022 r. zamienioną na karę zastępczą pozbawienia wolności;
3. Sądu Rejonowego w Kętrzynie z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie II K 192/22, prawomocnym w dniu 13 lipca 2022 r., za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., popełnione w lipcu 2021 r., na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie; postanowieniem Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 1 września 2022 r. zamienioną na karę zastępczą pozbawienia wolności;
4. Sądu Rejonowego w Gnieźnie z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie II K 70/22, prawomocnym w dniu 16 sierpnia 2022 r., za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. popełnione w okresie od 2 do 9 lipca 2021 r., na karę 100 stawek dziennych grzywny po 15 zł każda;
5. Sądu Rejonowego w Sopocie z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie II K 219/22, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 15 grudnia 2022 r., wydanym w sprawie V Ka 2143/22, za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. popełnione w dniu 3 lipca 2021 r., na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności

z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie;

6. Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 8 września 2022 r. w sprawie II K 352/22, prawomocnym w dniu 11 października 2022 r., za przestępstwo z art. 286 § 3 k.k. popełnione w dniu 17 lipca 2021 r., na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie; postanowieniem Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 30 stycznia 2021 r. zamienioną na karę zastępczą pozbawienia wolności;

7. Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 14 września 2022 r. w sprawie II K 630/22, prawomocnym w dniu 22 września 2022 r., za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. popełnione w okresie od 1 do 8 lipca 2021 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat; postanowieniem Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 30 stycznia 2023 r. zarządzono wykonanie kary;

8. Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 8 listopada 2022 r. w sprawie V K 692/22, prawomocnym w dniu 16 listopada 2022 r., za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. popełnione w okresie od 2 do 5 lipca 2021 r., na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie;

9. Sądu Rejonowego w Biłgoraju z dnia 5 stycznia 2023 r. w sprawie II K 665/22, prawomocnym w dniu 8 lutego 2023 r., za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. popełnione w dniu 24 lipca 2021 r., na karę roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie;

10. Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 10 stycznia 2023 r. w sprawie II K 57/22, za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. popełnione w dniu 8 lipca 2021 r., na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem

wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie;

11. Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie II K 1688/22, za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. popełnione w dniu 16 lipca 2021 r., na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności,

następnie:

1. rozwiązał węzeł kary łącznej orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie II K 89/23,

2. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k., art. 87 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności orzeczone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 1 marca 2022 r. w sprawie II K 2624/21,
- Sądu Rejonowego w Mogilnie z dnia 15 marca 2022 roku w sprawie II K 370/21,
- Sądu Rejonowego w Kętrzynie z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie II K 192/22,
- Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 8 września 2022 r. w sprawie II K 352/22,
- Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 14 września 2022 r. w sprawie II K 630/22,
- Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie II K 1688/22,

i wymierzył skazanemu D. C. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

3. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k. i art. 87 § 1 k.k. połączył kary ograniczenia wolności orzeczone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Sopocie z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie II K 219/22,
- Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 8 listopada 2022 r. w sprawie V K 692/22,
- Sądu Rejonowego w Biłgoraju z dnia 5 stycznia 2023 r. w sprawie II K 665/22,

- Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 10 stycznia 2023 r. w sprawie II K 57/22 i wymierzył skazanemu karę łączną 2 lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie;
4. na mocy art. 576 § 1 k.p.k. pozostałe rozstrzygnięcia w wyrokach objętych wyrokiem łącznym pozostawił do odrębnego wykonania;
5. na podstawie art. 527 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego odnośnie do wyroku Sądu Rejonowego w Gnieźnie z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie II K 70/22 wobec braku podstaw do objęcia wyrokiem łącznym;
6. zwolnił skazanego od kosztów.

Opisany wyrok nie został zaskarżony przez strony postępowania i uprawomocnił się w dniu 31 października 2023 r.

W dniu 20 listopada 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego, w której zaskarżono rozstrzygnięcie zawarte w pkt II wyroku łącznego, w części dotyczącej orzeczenia o karze, na korzyść skazanego D. C. i na podstawie art. 523 § 1, 526 § 1 i 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucono:

„rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 87 § 1 k.k., polegające na orzeczeniu wobec skazanego D. C. kary łącznej powyżej ustawowo dopuszczalnej granicy wskutek wymierzenia kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności w następstwie połączenia kar jednostkowych w wymiarze: 10 miesięcy ograniczenia wolności, 6 miesięcy ograniczenia wolności, 4 miesięcy ograniczenia wolności, 6 miesięcy ograniczenia wolności, 8 miesięcy pozbawienia wolności i 7 miesięcy pozbawienia wolności, tj. kar, których suma, przy uwzględnieniu co do łączonych kar ograniczenia wolności treści art. 87 § 1 k.k., wynosiła 2 lata i 4 miesiące pozbawienia wolności” i wniesiono o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Gdańsk – Południe w Gdańsku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że stosownie do art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym tylko w wypadku zaistnienia przesłanek z art. 435, 439 i 455 k.p.k. Zważywszy, że przesłanki te w rozważanej sprawie nie zachodzą, przedmiotem rozpoznania będzie jedynie zarzut sformułowany w kasacji.

Zgodnie z art. 86 § 1 k.k. sąd wymierza karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, uwzględniając limity przewidziane w tym przepisie dla poszczególnych rodzajów kar. Z przepisu art. 87 § 1 k.k. wynika natomiast, że w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności, sąd wymierza karę łączną pozbawienia wolności, przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności. W pkt II zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy połączył kary 10, 6, 4 i 6 miesięcy ograniczenia wolności oraz 8 i 7 miesięcy pozbawienia wolności. Oznacza to, że suma wymierzonych skazanemu kar, opisanych w pkt 1,2,3,6,7 i 11 części wstępnej wyroku, przy uwzględnieniu treści art. 87 § 1 k.k., wynosi 2 lata i 4 miesiące pozbawienia wolności. Wymierzona skazanemu w pkt II wyroku kara łączna 3 lat pozbawienia wolności przekracza zatem sumę zbiegających się kar, co oznacza, że orzeczona została powyżej ustawowo dopuszczalnej granicy. Naruszenie przepisów art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 87 § 1 k.k. miało w tej sytuacji charakter rażący, a wpływ tego uchybienia na treść wyroku jest istotny i oczywisty, bowiem wymierzono skazanemu karę łączną w wysokości przekraczającej w realiach rozważanej sprawy jej maksymalną wysokość.

W opisanym stanie rzeczy kasację Prokuratora Generalnego należało ocenić jako oczywiście zasadną, co umożliwiło jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Konsekwencją stwierdzonego uchybienia stała się konieczność uchylenia pkt II zaskarżonego wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze łącznej i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu Gdańsk – Południe w Gdańsku do ponownego rozpoznania. W toku ponowionego postępowania Sąd będzie

zobowiązany do wzięcia pod uwagę powyższych zapatrywań i respektowania obowiązującego prawa.

[J.J.]

[a.ł]

Jerzy Grubba

Andrzej Tomczyk

Waldemar Płóciennik